

Sygnatura akt VIII C 761/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

z powództwa R. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. P.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 761/17

UZASADNIENIE

W dniu 23 stycznia 2017 powód R. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył przeciwko pozwanej M. P. powództwo o zapłatę kwoty 4.788,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, że pozwana zawarła z pierwotnym wierzycielem (...) z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, które to usługi były przez pierwotnego wierzyciela świadczone na rzecz pozwanej. Pozwana nie uiściła kwot wynikających z faktur/not:

- nr (...) wystawionej w dniu 3 kwietnia 2012 roku w kwocie 522,89 zł wraz z dalszymi odsetkami, naliczonymi od dnia 18 kwietnia 2012 roku do dnia 11 stycznia 2017 roku w kwocie 269,99 zł,

- nr (...) wystawionej w dniu 3 maja 2012 roku w kwocie 574,41 zł wraz z dalszymi odsetkami, naliczonymi od dnia 18 maja 2012 roku do dnia 11 stycznia 2017 roku w kwocie 282,77,

- nr (...) wystawionej w dniu 6 sierpnia 2012 roku w kwocie 1.110,58 zł wraz z dalszymi odsetkami, naliczonymi od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia 11 stycznia 2017 roku w kwocie 509,14 zł,

- oraz nr (...) wystawionej w dniu 6 sierpnia 2012 roku w kwocie 1.046,46 zł wraz z dalszymi odsetkami, naliczonymi od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia 11 stycznia 2017 roku w kwocie 479,74 zł.

Pierwotny wierzyciela zawarł w dniu 12 grudnia 2013 roku z powodem umowę sprzedaży wierzytelności. Pomimo wezwania strony pozwanej do zapłaty, nie uregulowała ona zadłużenia.

(pozew k. 4-5)

W dniu 17 lutego 2017 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 766/17), którym zasądził dochodzoną pozewem kwotę wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty k. 37)

Powyższy nakaz pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu zawodowy pełnomocnik pozwanej podniósł, że pozwana zawarła z (...) umowę, przy czym zakwestionował, aby pozwana zalegała z płatnościami na rzecz (...) z ograniczoną odpowiedzialnością. Pełnomocnik pozwanej podniósł nadto zarzut przedawnienia roszczenia.

(sprzeciw k. 47-50)

Na rozprawie w dniu 14 września 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa w całości, podtrzymał zarzut przedawnienia roszczenia i wniósł o zasądzenie kosztów procesu

(protokół rozprawy k. 58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana M. P. w dniu 26 października 2011 roku zawarła z (...) z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...) na okres 24 miesięcy dla numeru konta (...), w ramach (...) dla Abonentów". Integralną część umowy stanowił Regulamin Świadczenia Usług (...) (...) dla Abonentów, Cennik Usług (...) (...) oraz Regulamin (...), Regulamin przenoszenia przydzielonego numeru telefonu przy zmianie Operatora oraz Regulamin Oferty Promocyjnej „Jedna wizyta w P.”.

W dniu 22 marca 2012 roku M. P. zawarła z (...) z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...) na okres 24 miesięcy dla numeru konta (...), w ramach (...) dla Abonentów 10.05". Integralną część umowy stanowił Regulamin Świadczenia Usług (...) (...) dla Abonentów, Cennik Usług (...) (...) oraz Regulamin (...).

(umowa z dn. 26.10.2011 r. k. 9, umowa z dn. 22.03.2012 r. k. 8, okoliczności bezsporne)

Na podstawie zawartej umowy (...) Spółka z o.o. w W. zobowiązana była do świadczenia na rzecz pozwanej usług telekomunikacyjnych, pozwana zaś do uiszczania na jej rzecz opłat abonamentowych oraz opłat za usługi telekomunikacyjne i inne usługi świadczone przez (...) zgodnie z Cennikiem.

W dniu 3 kwietnia 2012 roku (...) z o.o. w W. wystawiła na pozwaną fakturę VAT nr (...) obejmującą opłaty za usługi telekomunikacyjne naliczone za okres od dnia 01.03.2012 r. do dnia 31.03.2012r. oraz abonament za okres 14.03.2012r.- 30.04.2012r., łącznie na kwotę 522,89 zł, z terminem płatności do dnia 17 kwietnia 2012 roku.

W dniu 3 maja 2012 roku (...) z o.o. w W. wystawiła na pozwaną fakturę VAT nr (...) obejmującą opłaty naliczone za okres od dnia 01.04.2012 r. do dnia 30.04.2012 r. oraz opłatę abonamentową za maj 2012 roku, opiewającą na łączną kwotę 1.097,30 zł, z terminem płatności do dnia 17 maja 2012 roku.

W dniu 6 sierpnia 2012 roku powód wystawił dwie noty debetowe,

tj. nr (...) z tytułu „opłaty specjalnej za przedterminowe rozwiązanie umowy”, opiewającą na łączną kwotę 1.046,46 zł, z terminem płatności do dnia 20 sierpnia 2012 roku oraz nr (...) z tytułu „opłaty specjalnej za przedterminowe rozwiązanie umowy”, opiewającą na łączną kwotę 1.110,58 zł, z terminem płatności do dnia 20 sierpnia 2012 roku.

We wskazanych notach świadczeniodawca zawarł informację, że „P4 Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością anuluje naliczenie opłaty specjalnej wskazanej na nocie obciążeniowej / notach obciążeniowych pod warunkiem opłacenia zaległej faktury / zaległych faktur i kontynuowania umowy / umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych zgodnie z warunkami umowy po uprzednim zawarciu dodatkowego porozumienia do ww umowy/umów.”

Pozwana nie zapłaciła w terminie należności, wynikających z faktur i not, o których mowa wyżej.

(faktura VAT wraz z rozliczeniem konta k. 14-20, noty debetowe k. 10-13)

W dniu 12 grudnia 2013 roku powód zawarł z (...) z siedzibą w W. umowę o przelew wierzytelności m.in. wobec dłużnika M. P., wynikającej z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

(umowa przelewu wierzytelności k. 28-29, załącznik nr 1 do umowy sprzedaży wierzytelności k. 24, okoliczności bezsporne)

W wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...)OPERA/ (...) z dnia 11 stycznia 2017 roku powód wskazał, że wysokość zobowiązania dłużnika, według stanu na dzień wystawienia opisanego wyciągu, wynosi łącznie 4.788,98 zł, w tym 1.534,64 zł tytułem odsetek.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 21)

Pismem opatrzonym datą 8 stycznia 2014 roku powód powiadomił pozwaną o dokonany przelew wierzytelności i jednocześnie wezwał go do zapłaty kwoty 3.882,39 zł.

(zawiadomienie wraz z wezwaniem do zapłaty k. 22-23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09, Lex nr 741022).

Podniesiony przez pozwaną zarzut okazał się w pełni skuteczny.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku „o zmianie ustawy- kodeks cywilny - Dz. U. Nr 55, poz. 321) Sąd bada zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli zostanie zgłoszony przez stronę (jak w przedmiotowej sprawie). Wcześniej Sąd był zobligowany badać z urzędu, czy roszczenie będące przedmiotem postępowania sądowego nie jest przedawnione.

Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

W przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie trzyletni termin przedawnienia roszczenia, jako że roszczenie objęte przedmiotowym powództwem jest niewątpliwie roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej przez usługodawcę, a żaden przepis szczególny nie stanowi inaczej. Należy zauważyć również, że kwalifikacja roszczenia decydująca o terminie przedawnienia nie ulega zmianie w przypadku zmiany podmiotowej po stronie wierzyciela. Skoro strona powodowa nabyła przedmiotową wierzytelność wskutek cesji wierzytelności, termin przedawnienia jej roszczenia wynosi 3 lata.

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że termin zapłaty najpóźniej wystawionych dokumentów księgowych w postaci not debetowych nr (...) oraz nr (...) przypadają na dzień 20 sierpnia 2012 roku, a zatem od dnia następującego po tej dacie należność stała się wymagalna i rozpoczął się bieg trzyletniego terminu przedawnienia. Mając na względzie powyższe rozważania, roszczenie powoda uległo przedawnieniu w dniu 21 sierpnia 2015 roku, zaś powództwo wytoczono w dniu 23 stycznia 2017 roku.

W konsekwencji zarzut pozwanej należało uznać za zasadny, powód wytoczył bowiem powództwo co najmniej po upływie prawie 1,5 roku po tym, jak zadłużenie pozwanej uległo przedawnieniu.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu nie doszło do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez pozwanego. Podkreślić bowiem należy, że zrzeczenie się zarzutu przedawnienia roszczenia nie wymaga wprawdzie żadnej szczególnej formy nie mniej aby uznać, że dłużnik zrzekł się zarzutu przedawnienia należy ustalić, że miał on świadomość przedawnienia kierowanego pod jego adresem roszczenia o spełnienie świadczenia majątkowego i będąc świadomym konsekwencji zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenia, zrzekł się go. W orzecznictwie przyjmuje się przy tym, że możliwe jest przyjęcie, że uznanie przedawnionego już roszczenia zawiera także zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia, tylko wówczas jeżeli z treści lub z okoliczności, w których oświadczenie to zostało złożone, wynika, że taka właśnie była rzeczywista wola dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2002 roku, sygn. akt IV CKN 1013/00, LEX nr 80261).

Zarówno orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak i doktryna, dopuszczają możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia jako naruszającego zasady współżycia społecznego, pozwanego nie może bowiem obciążać zaniedbanie powoda w dochodzeniu świadczenia. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współżycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

Jedynie na marginesie wskazać w tym miejscu należy, że powód nie udowodnił również wysokości samego roszczenia. W przedmiotowej sprawie powód nie wykazał, że przysługuje mu wierzytelność w stosunku do pozwanej M. P., wynikająca z zawartej przez nią umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w wysokości dochodzonej przedmiotowym powództwem w oparciu o wystawione przez pierwotnego wierzyciela faktury VAT oraz obciążeniowe

noty księgowe. Strona powodowa nie załączyła do akt sprawy ani kopii Cennika, ani też innych dokumentów w postaci Regulaminu Świadczenia Usług (...) czy Regulaminu (...), z których wynikałyby kwota dochodzona pozwem, w tym sposób jej wyliczenia. Należy bowiem zaznaczyć, iż pozwana wprawdzie przyznała w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że zawierała z pierwotnym wierzycielem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, to jednocześnie kontestowała, aby była zobowiązana do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, zasadnym jest zatem konkluzja, że roszczenie dochodzone przedmiotowym powództwem nie zostało udowodnione. Skoro powód wytoczył przeciwko pozwanej powództwo o zapłatę kwoty 4.788,98 zł winien wykazać, iż roszczenie to jest zasadne. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. W przedmiotowej sprawie to powód winien zatem udowodnić, że pozwana jemu winna zapłacić należność w wysokości 4.788,98 zł wraz z odsetkami od dat i kwot wskazanych w pozwie, z tytułu wystawionych faktur VAT i not obciążeniowych.

Wskazać wreszcie należy, że brak byłoby również podstaw do naliczania i zasądzenia od pozwanej opłat specjalnych za przedterminowe rozwiązanie umowy.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c. strony, zawierające umowę, mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, iż ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem jest między innymi art. 483 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody, wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi, przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Cytowany przepis, z uwagi na zawartą w nim normę prawną, jest przepisem bezwzględnie obowiązującym.

Wskazać przy tym należy, że jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, który Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela, przy ocenie charakteru zastrzeżonej kary należy brać pod uwagę charakter prawny zobowiązań, które należą do essentialia negotii, a nie obowiązki pochodne (dodatkowe) nie mające charakteru dominującego, a przez to nie wpływające na charakter zobowiązania strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 roku, w sprawie sygn. akt V CKN 171/00, LEX nr 52662). Tym samym to właśnie obowiązki, które można określić mianem podstawowych, decydują o charakterze zobowiązania strony i przesądzają, czy jest to zobowiązanie pieniężne, czy też nie. Obowiązki dodatkowe, jako niemające podstawowego znaczenia dla zobowiązania stron, tj. nie wpływające na istnienie samego zobowiązania, nie wpływają również na jego charakter.

W przedmiotowej sprawie na podstawie zawartych z pozwaną umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych powód zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanej określonych usług telekomunikacyjnych, natomiast pozwana, jako abonent, zobowiązany był do opłacania abonamentu i płacenia za inne usługi zgodnie z cennikiem. Taka treść umów stron o świadczenie usług telekomunikacyjnych pozwala jednoznacznie stwierdzić, że zobowiązania pozwanej niewątpliwie były od początku zobowiązaniami stricte pieniężnymi. Powyższe wynika ponadto wprost z oświadczenia zawartego w wystawionych opłatach za przedterminowe rozwiązanie umowy w treści której cedent wskazał, że spłata zadłużenia i kontynuowanie umowy spowoduje anulowanie naliczonych opłat specjalnych. Analiza treści omawianych pisma nie budzi wątpliwości w zakresie tego, że nałożone na pozwaną kary umowne – opłaty specjalne były nierozdzielnie powiązane z nieopłacaniem przez pozwaną wystawionych przez operatora faktur, skoro spłata zadłużenia była jedyną przesłanką do jej anulowania.

Zastrzeżenie kar umownych w sytuacji, o której mowa, uznać należy za niedopuszczalne i jako takie w świetle przepisu art. 58 k.c. nieważne. Zgodnie bowiem z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce

nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 roku, sygn. akt V CK 90/05, M. Prawn. 2005/18/874; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1966 roku, sygn. akt III CR 45/66, LEX nr 5962; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lipca 2005 roku, sygn. akt I ACa 368/05, OSAB 2005/3/3). Podobne stanowisko wielokrotnie zajął Sąd Okręgowy w Łodzi, między innymi w sprawach o sygnaturach III Ca 939/06, III Ca 466/08, III Ca 675/08, III Ca 681/07, III Ca 72/08.

Podnieść nadto należy, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, niezgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Pozwana, jako abonent nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, w szczególności odnoszących się do wysokości kary umownej. Postanowienia te zostały jej narzucone przez operatora sieci komórkowej. Postanowienie o karze umownej zawarte w w/w dokumentach, kształtują prawa i obowiązki pozwanej, jako konsumenta, w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy, a tym samym nie wiążą pozwanej.

Sądowi nie umknęło przy tym, na co już wcześniej wskazywano, że powód nie udowodnił w ogóle, iż cedentowi przysługiwało uprawnienie do naliczenia kary umownej, nie wykazał nadto jej wysokości, a powyższe nie wynika z załączonej do pozwu umowy, a tego nie dowodzą wystawione noty debetowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo w całości.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. Strona pozwana wygrała spór w 100 %, a zatem powód winien jej zatem zwrócić koszty niezbędne poniesione w celu obrony jej praw zgodnie z treścią art. 98 § 3 k.p.c. Koszty poniesione przez stronę pozwaną wyniosły 917 zł i obejmowały koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 900 zł – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.